

RYZYZKO PUŁAPKI ROSNĄCEGO ZADŁUŻENIA. Co trzeba wiedzieć o szybkich pożyczkach?

Wykonała: Paulina Cybul

Świadomość ryzyka

- Świadomość ryzyka związanego z zaciąganiem „szybkich pożyczek” jest podstawą zachowania bezpieczeństwa finansowego.
- Zatem, z czym wiążą się sytuacje ryzykowne?
 - Pochopne podejmowanie decyzji o zaciągnięciu zobowiązań.
 - Brak podstawowej wiedzy finansowej.
 - Nieczytanie umów.
 - Brak umiejętności oceny swojej obecnej i przyszłej sytuacji finansowej
 - Brak wyliczenia całkowitych kosztów zaciągniętych zobowiązań finansowych.

Dlaczego pożyczamy pieniądze?

- Potrzeba pożyczania pieniędzy wynika z chęci (lub konieczności) wydania w danym momencie większej kwoty pieniędzy, niż posiadamy. Może to być związane z jednorazowym dużym wydatkiem, jak np. kosztowna naprawa sprzętu. Decyzja o zobowiązaniu się finansowym musi być przemyślana. Nie powinna to być decyzja podjęta pod wpływem emocji, pochopnie. Powinniśmy przemyśleć gdzie chcemy wziąć pożyczkę lub kredyt czy na jaką kwotę.
- Jednakże każde zadłużenie niesie ze sobą pewne ryzyko, np. utrata źródła wpływów do budżetu domowego przez co niemożliwość spłaty raty. Bezpiecznym sposobem w tej sytuacji może być przygotowanie wcześniej drobnych oszczędności, które pokryły by ratę (lub raty) kredytu.

Koszt kredytu lub pożyczki

Na spłatę kredytu lub pożyczki składają się następujące elementy:

wysokość pożyczki + odsetki + prowizje + opłaty + ubezpieczenia

Warto pamiętać, że rata kredytu trwale zwiększa wydatki gospodarstwa domowego. Spłata takiej raty może nieść za sobą odrzucenie przyjemności na które byśmy wydawali pieniądze. Dlatego zanim zdecydujemy się na pożyczkę lub kredyt, trzeba dokładnie policzyć, czy nasze dochody pozwolą na spłatę zobowiązania z uwzględnieniem pozostałych wydatków. Przeprowadzenie takiej analizy wymaga obliczenia, ile faktycznie wyniesie koszt kredytu lub pożyczki.

Nominalna stopa oprocentowania kredytu = WIBOR + marża (albo starta wartości)

Nominalna stopa oprocentowania kredytu podawana jest w skali roku. Stawka WIBOR jest uśrednionym oprocentowaniem kredytów na rynku międzybankowym.

Koszt kredytu lub pożyczki cd.

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania kredytu:

WIBOR

marża

wszystkie dodatkowe koszty

Koszt kredytu lub pożyczki jest ściśle związany z wysokością odsetek, które co miesiąc należy spłacać wraz z częścią pożyczonej kwoty. Wysokość odsetek może być stała albo zmienna (składają się na nią dwa elementy: stawka bazowa i marża, określana przez bank). Marża banku może zależeć z kolei od wielu czynników- np. polityki banku, wysokości wkładu własnego, okresu, na który została podpisana umowa, czy kwoty kredytu.

Suma wszystkich kosztów związanych z zaciągnięciem zobowiązania finansowego to RRSO. Znając ją, łatwo możemy porównać między sobą różne oferty. Im wyższa tym koszt kredytu będzie większy.

Zdolność kredytowa

- ▶ Podczas starania się o pożyczkę lub kredyt musimy przed bankiem wskazać zdolność kredytową. Bank chce wiedzieć, czy będziemy mieli możliwość spłacenia kredytu. W tej sytuacji prosi nas o zaświadczenie o wysokości zarobków czy sprawdza historię kredytową potencjalnego klienta (w Biurze Informacji Kredytowej).
- ▶ **Biuro Informacji Kredytowej** gromadzi dane dotyczące terminowości spłaty kredytów i przeprowadza własną ocenę punktową (scoring) – przypisuje się liczbę od 1 do 100. Im większy jest ocena, tym większe prawdopodobieństwo spłaty zobowiązania. Na scoring ma wpływ jeszcze zachowanie dłużnika, a dokładnie: **terminowość** (spłata raty w terminie podnosi ocenę), **korzystanie** (jak często w pełni wykorzystujemy limit na kartach - mniejsza ocena; jak często korzystamy w sposób umiarkowany i spłacamy w terminie – wzrost oceny), **wnioskowanie** – dotyczy częstotliwości składania wniosków kredytowych (im częściej tym ocena spada) oraz **doświadczenie** – dotyczy długości historii kredytowania (im dłuższa historia terminowa spłacania tym wyższa ocena).
- ▶ Instytucje finansowe przy ocenie finansowej mogą brać również swoje kryteria. Ich analizy i badania pozwalają zredukować ryzyko i przewidzieć, czy osoba ubiegająca się o kredyt będzie w stanie go spłacić.

Kredyt a pożyczka

KREDYT

Umowa wymaga formy pisemnej

Udzielany przez banki

Banki pobierają prowizje i odsetki

Działa w oparciu o prawo bankowe

Udzielany na konkretny cel

POŻYCZKA

Umowa nie wymaga formy pisemnej do kwoty 500 zł

Udzielana przez parabanki i inne instytucje finansowe czy osoby prywatne

Może być nieodpłatna

Działa w oparciu o kodeks cywilny

Udzielana na dowolny cel

Szybkie pożyczki – czym są, kto ich udziela i czy podlegają nadzorowi?

- ▶ Instytucje udzielające pożyczki, ale nie będące bankiem ani SKOK –iem, świadczą usługi na podstawie ustawy o kredycie konsumenckim.
- ▶ W 2020 roku wprowadzono regulacje związane z COVID-19, mianowicie zmieniono maksymalne koszty pozaodsetkowe na **15% całkowitej kwoty kapitału** (dla pożyczek w terminie spłaty powyżej 30 dni) **lub 5 %** dla pożyczek w terminie spłaty poniżej 30 dni. Maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu nie mogą przekroczyć 45 % całkowitej kwoty kredytu. Tym sposobem obniżono koszty zaciągania tego typu pożyczek.
- ▶ Firma pożyczkowa może funkcjonować wyłącznie w formie spółki z o.o. lub spółki akcyjnej (czyli nie mogą być one udzielone przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą).
- ▶ Instytucje udzielające m.in. „chwilówek” nie podlegają przepisom prawa bankowego i nie są kontrolowane przez Komisję Nadzoru Finansowego.

„ Chwilówki” – to potoczna nazwa pożyczek, których okres spłaty nie przekracza 30 lub 60 dni

Niebezpieczne dla osób o niskich dochodach, szczególnie mających dodatkowo inny kredyt lub pożyczkę

Sposób na poratowanie finansów osobistych, lecz jej spłata wraz z odsetkami może być niewykonalna

Mogą wymagać dodatkowych opłat

Dług osoby, która wzięła chwilówkę i jej nie spłaca, może narastać lawinowo

Szybkość i łatwość zawarcia umowy – jedyny dokument do tego potrzebny to dowód osobisty

Czasem chwilówki nie są oprocentowane, jeżeli zostaną spłacone w wymaganym terminie

Nie wymaga zdolności produkcyjnej ani zaświadczenia o zarobkach

CHWILÓWKI

Niewypłacalność i spirala zadłużenia

- Do niewypłacalności może prowadzić: wydawanie wszystkich pieniędzy, brak poduszki finansowej, zaciąganie zobowiązań w sposób nieprzemyślany (zbyt wielu i zbyt wysokich) oraz nieznaną konsekwencję zawartych umów.
- **Niewypłacalność** to sytuacja, kiedy wysokość zobowiązań finansowych przekracza możliwość ich spłaty.
- Dłużnik bierze wówczas następną pożyczkę, żeby pokryć wcześniejsze zobowiązanie → prowadzi to do **spirali zadłużenia**.
- Istnieją metody, które pomogą wyjść z spirali zadłużenia, są to:
 - *Kredyt konsolidacyjny* – połączenie naszych zobowiązań w jedno
 - *Restrukturyzacja długu* – negocjacja nowych warunków umowy
 - *Upadłość konsumencka* – ogłoszenie takiej upadłości prowadzi do zlicytowania części majątku osoby zadłużonej i spłatę zobowiązań z pozyskanych środków.

Sprawdzenie wiarygodności instytucji pożyczkowej

- ▶ W przypadku zaciągania zobowiązań w bankach i SKOK-ach mamy pewność o ich wiarygodności, poprzez to, że objęte są one Komisją Nadzoru Finansowego. Nie są nią objęte inne instytucje pożyczkowe, dlatego musimy weryfikować ich wiarygodność sami.
- ▶ Sprawdzenie takiej wiarygodności może polegać na upewnieniu się, czy nie znajduje się ona na liście podmiotów stosujących, tzw. klauzule zakazane (przepisy niezgodne z prawem). Można to sprawdzić na stronach internetowych urzędów. Można również skierować zapytanie do Rzecznika Finansowego i dowiedzieć się, czy na daną instytucję nie wpłynęły skargi.
- ▶ W sytuacji gdy zawarliśmy niekorzystną dla nas umowę na skutek wprowadzenia w błąd przez nieuczciwego pożyczkodawcę możemy zwrócić się o pomoc do takich instytucji jak: Federacja Konsumentów czy miejskiego lub powiatowego rzecznika konsumentów.
- ▶ Gdy na instytucje wpłynie dużo skarg, sprawę można skierować do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Dziękuję za uwagę !

